

EIROPAS KOMISIJA

PAZIŅOJUMS PRESEI

Briselē, 2012. gada 11. septembrī

Skolotāju novecošana – izaicinājums ES izglītības nozarei

Eiropas Komisija šodien atzinīgi novērtēja ikgadējo ziņojumu "Izglītības apskats 2012" (*Education at a Glance 2012*), kurā atspoguļoti 34 valstu, tostarp 21 ES dalībvalsts (sk. sarakstu turpmāk), sniegtie dati par darbības rādītājiem izglītībā. Šajā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) sagatavotajā ziņojumā ir apzinātas vairākas izglītības jomas, kurās tuvākajā nākotnē Eiropā varētu rasties problēmas. Viena no tām ir skolotāju novecošana. Piecās ES valstīs – Austrijā, Čehijā, Igaunijā, Nīderlandē un Zviedrijā – vairāk nekā 40 % vidusskolu pasniedzēju ir 50 gadu vai vairāk, savukārt Itālijā un Vācijā šis rādītājs ir vēl augstāks un pārsniedz 50 %. Problēma ir arī dzimumu nevienlīdzība. Ziņojums liecina, ka Eiropas Savienībā augstākās izglītības iegūšanai piesakās gandrīz par trešdaļu vairāk sieviešu nekā vīriešu.

"Šis ziņojums ir neatsverams instruments valstu un Eiropas politikas veidotājiem. Dalībvalstis atzīst, ka priekšnoteikums Eiropas nākotnei un ilgtermiņa uzplaukumam ir ieguldījums izglītībā. Dati skaidri liecina, ka ienākumi daudzkārt atsver ieguldīto izglītībā. Taču mēs nedrīkstam apmierināties ar sasniegto. No ziņojuma arī izriet, ka, lai izglītību pielāgotu mūsdienu vajadzībām un padarītu to pievilcīgāku studentiem un skolotājiem, ir vajadzīgas reformas", teica izglītības, kultūras, daudzvalodības un jaunatnes lietu komisāre Andrula Vasiliu.

Turklāt ziņojumā konstatēts, ka:

- - 21 ziņojumā aplūkotajā ES dalībvalstī **izdevumi izglītības jomā** ik gadu ir vidēji 9122 ASV dolāri uz vienu izglītojamo no pamatskolas līdz augstskolai. Tas ir nedaudz mazāk par ESAO vidējo rādītāju 9252 ASV dolāri.
- - Tiek prognozēts, ka 84 % jauniešu ESAO dalībvalstīs būs pabeigta **vidējā izglītība**. ES valstīs šis rādītājs būs 86 %. 1995.-2010. gadā lielākais vidusskolas beidzēju skaita pieaugums bija Portugālē, kur gada izaugsmes rādītājs bija 4,7 %.
- - Arvien palielinās **finansiālā atdeve no augstākās izglītības**. Sagaidāms, ka augstskolas beidzējs sava darba mūža laikā nopelnīs 176 000 ASV dolāru neto (ESAO vidējais rādītājs: 162 000 ASV dolāru), un ilgtermiņā sabiedrībai ieguvumi no augstākās izglītības lielāku nodokļu maksājumu un citu ieņēmumu veidā ir gandrīz trīsreiz lielāki nekā publiskās izmaksas.

- **Eiropa arvien ir pievilcīgākais galamērķis** studentiem, kuri studē ārpus savas valsts, jo ES valstis uzņem 41 % no visiem starptautiskajiem – ES un trešo valstu – studentiem. Apvienotajā Karalistē, Austrijā un Luksemburgā starptautiskie studenti ir 10 % vai vairāk no visiem studētgrībētājiem. Apvienotajā Karalistē, Austrijā, Dānijā, Īrijā, Luksemburgā un Zviedrijā tie ir vairāk nekā 20 % no studētgrībētājiem progresīvās pētniecības jomā. Visā ES 76 % no visiem ārvalstu studentiem ir no citas ES valsts.

Vispārīga informācija

Ziņojumu "Education at a Glance" ik gadu sagatavo Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija, balstoties uz *Eurostat* un Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (*UNESCO*) apkopotajiem datiem.

Ziņojumā sniegta informācija par stāvokli izglītībā, tostarp par tajā ieguldītajiem finanšu resursiem un cilvēkresursiem, skolēnu un skolotāju īpatsvaru, stundu skaitu, skolu beidzēju skaitu un viņu rezultātiem, izglītības pieejamību, līdzdalību un sekmēm mācībās, kā arī dati par mācīšanās vidi un skolu organizatorisko struktūru.

Jaunie rādītāji akcentē vispasaules ekonomikas krīzes ietekmi uz izdevumiem izglītībai un izglītības ietekmi uz tādiem makroekonomiskajiem rādītājiem kā IKP. Ziņojumā aplūkoti arī tādi temati kā izglītības sistēmas pirmsskolas vecuma bērniem, paaudžu mobilitāte augstākajā izglītībā, faktori, kas ietekmē izglītības jomas izdevumus, 15 gadus vecu skolēnu paredzamā karjera, mācībspēku sadale un pārbaudījumu ietekme uz vidējās un augstākās izglītības pieejamību.

Tajā izklāstīti dati par izglītību, kas saņemti no 34 ESAO dalībvalstīm, tostarp no 21 ES dalībvalsts – Apvienotās Karalistes, Austrijas, Beļģijas, Čehijas, Dānijas, Francijas, Grieķijas, Igaunijas, Īrijas, Itālijas, Luksemburgas, Nīderlandes, Polijas, Portugāles, Slovākijas, Slovēnijas, Somijas, Spānijas, Ungārijas, Vācijas un Zviedrijas, četrām citām Eiropas valstīm – Islandes, Norvēģijas, Šveices un Turcijas – un deviņām trešajām valstīm – ASV, Austrālijas, Čīles, Izraēlas, Japānas, Jaunzēlandes, Kanādas, Korejas un Meksikas. Turklāt dati sniegti arī par Brazīliju un Krievijas Federāciju, bet dažos gadījumos – par Argentīnu, Indiju, Indonēziju, Ķīnu, Saūda Arābiju un Dienvidāfriku.

Sešas ES dalībvalstis, kuras nav ESAO dalībvalstis un tāpēc ziņojumā nav aplūktas, ir Bulgārija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta un Rumānija.

Ņemot vērā izglītības un prasmju arvien pieaugošo nozīmību stratēģijā "Eiropa 2020", lai veicinātu izaugsmi un darbvietu radīšanu, Eiropas Komisija un ESAO šodien arī paziņoja par vienošanos ciešāk sadarboties nākotnē. Tas stiprinās darba ietekmi un vērtību izglītības un apmācības jomā to dalībvalstīs.

Šajā jaunajā sadarbības sistēmā prioritātes būs valstu analīze, prasmju stratēģijas, kā arī sadarbība, sagatavojot aptaujas, piemēram, [PISA un aptauju par pieaugušo prasmēm \(PIAAC\)](#).

Papildu informācija

Tehniskais brīfings tiešraidē tiks pārraidīts [WEB TV](#) plkst. 11.00

Pilns ziņojuma teksts pieejams [ar paroli aizsargātā vietnē](#)

Education at a Glance 2012: [ESAO rādītāji](#)

Eiropas Komisija: ES [mērķi izglītībā un apmācībā](#)

1. pielikums. Augstākajā izglītībā reģistrēto skaits un jauno studētgrībētāju skaits pēc vecuma (2010. gadā)

Table C3.1. **Entry rates into tertiary education and age distribution of new entrants (2010)**

Sum of age-specific entry rates, by gender and programme destination

	Tertiary-type B				Tertiary-type A							Advanced research programmes			
	Net entry rates				Net entry rates				Age at:			Net entry rates			
	M+W	Men	Women	Adjusted from international students ¹	M+W	Men	Women	Adjusted from international students ¹	20th percentile ²	50th percentile ²	80th percentile ²	M+W	Men	Women	Adjusted from international students ¹
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
OECD															
Australia	m	m	m	m	96	83	110	67	19	21	27	3.3	3.4	3.2	2.1
Austria	17	16	19	17	63	56	70	49	20	21	26	5.5	5.5	5.5	4.0
Belgium	38	32	45	36	33	32	34	30	18	19	20	m	m	m	m
Canada	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
Chile	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
Czech Republic	9	5	13	m	60	52	70	m	20	20	25	3.8	4.1	3.4	m
Denmark	25	25	26	23	65	53	78	57	21	22	26	3.8	3.9	3.6	2.8
Estonia	29	25	33	m	43	35	50	m	19	20	23	2.7	2.4	3.0	m
Finland	a	a	a	a	68	61	75	m	20	21	27	m	m	m	m
France	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
Germany	21	13	28	m	42	42	43	36	20	21	24	m	m	m	m
Greece	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
Hungary	16	11	21	m	54	50	58	m	19	20	25	1.6	1.6	1.6	m
Iceland	4	4	4	m	93	74	113	80	21	22	29	2.3	2.0	2.6	1.8
Ireland	28	32	25	25	56	51	61	56	18	19	21	m	m	m	m
Israel	29	28	29	m	60	53	66	m	22	24	27	2.0	1.9	2.1	m
Italy	n	n	n	n	49	42	57	m	19	20	21	2.3	2.1	2.4	m
Japan	27	20	35	m	51	56	45	m	18	19	19	1.0	1.3	0.6	m
Korea	36	33	40	m	71	71	71	m	18	19	24	2.7	3.2	2.2	m
Luxembourg	10	10	10	m	28	26	29	m	21	22	25	1.0	1.1	0.9	m
Mexico	3	3	2	m	33	33	32	m	18	19	21	n	n	n	m
Netherlands	n	n	n	n	65	61	70	61	18	20	22	m	m	m	m
New Zealand	48	46	50	39	80	66	93	63	19	21	32	2.9	2.9	2.8	1.5
Norway	n	n	n	n	76	64	89	73	20	21	27	2.9	3.0	2.8	2.8
Poland	1	n	2	m	84	73	96	83	19	20	23	m	m	m	m
Portugal ³	n	n	n	n	89	78	101	84	19	22	32	3.3	3.3	3.4	2.8
Slovak Republic	1	1	1	m	65	55	76	63	20	21	26	4.0	4.2	3.8	3.7
Slovenia	19	19	19	m	77	64	90	75	19	20	22	5.5	4.7	6.3	5.0
Spain	26	24	27	m	52	44	60	m	18	19	25	1.8	1.7	1.9	m
Sweden	12	12	12	12	76	65	87	65	20	22	28	2.9	3.0	2.9	2.0
Switzerland	23	25	21	m	44	43	45	33	20	22	27	5.0	5.5	4.5	2.4
Turkey	28	31	24	m	40	40	40	m	19	20	24	0.9	1.0	0.7	m
United Kingdom	26	19	34	24	63	56	71	41	18	20	25	2.8	3.0	2.7	1.6
United States	x(5)	x(6)	x(7)	m	74	67	82	m	18	20	27	m	m	m	m
OECD average	17	16	19	m	62	55	69	m	19	21	25	2.8	2.8	2.8	m
EU21 average	15	13	17	m	60	52	67	m	19	21	25	3.1	3.1	3.2	m
Other G20															
Argentina ⁴	46	28	65	m	56	48	63	m	19	21	28	0.4	0.4	0.5	m
Brazil	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
China	19	17	20	m	17	16	18	m	m	m	m	2.7	m	m	m
India	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
Indonesia	5	4	5	m	22	22	23	m	18	19	19	0.2	0.2	0.1	m
Russian Federation	29	x(1)	x(1)	m	66	x(5)	x(5)	m	m	m	m	2.4	x(12)	x(12)	m
Saudi Arabia	11	16	6	11	48	47	50	47	m	m	m	n	n	n	m
South Africa	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
G20 average	21	17	24	m	52	48	54	m	m	m	m	1.6	1.5	1.3	m

Note: Mismatches between the coverage of the population data and the new-entrants data mean that the entry rates for those countries that are net exporters of students may be underestimated and those that are net importers may be overestimated. The adjusted entry rates seek to compensate for that. Please refer to Annex 1 for information on the method used to calculate entry rates (gross rates versus net rates) and the corresponding age of entry.

1. Adjusted entry rates correspond to the entry rate when international students are excluded.

2. Respectively 20%, 50% and 80% of new entrants are below this age.

3. Entry rates may be overestimated as they include all students who entered the first year of a programme, not just those students who entered a tertiary-type A or B programme for the first time.

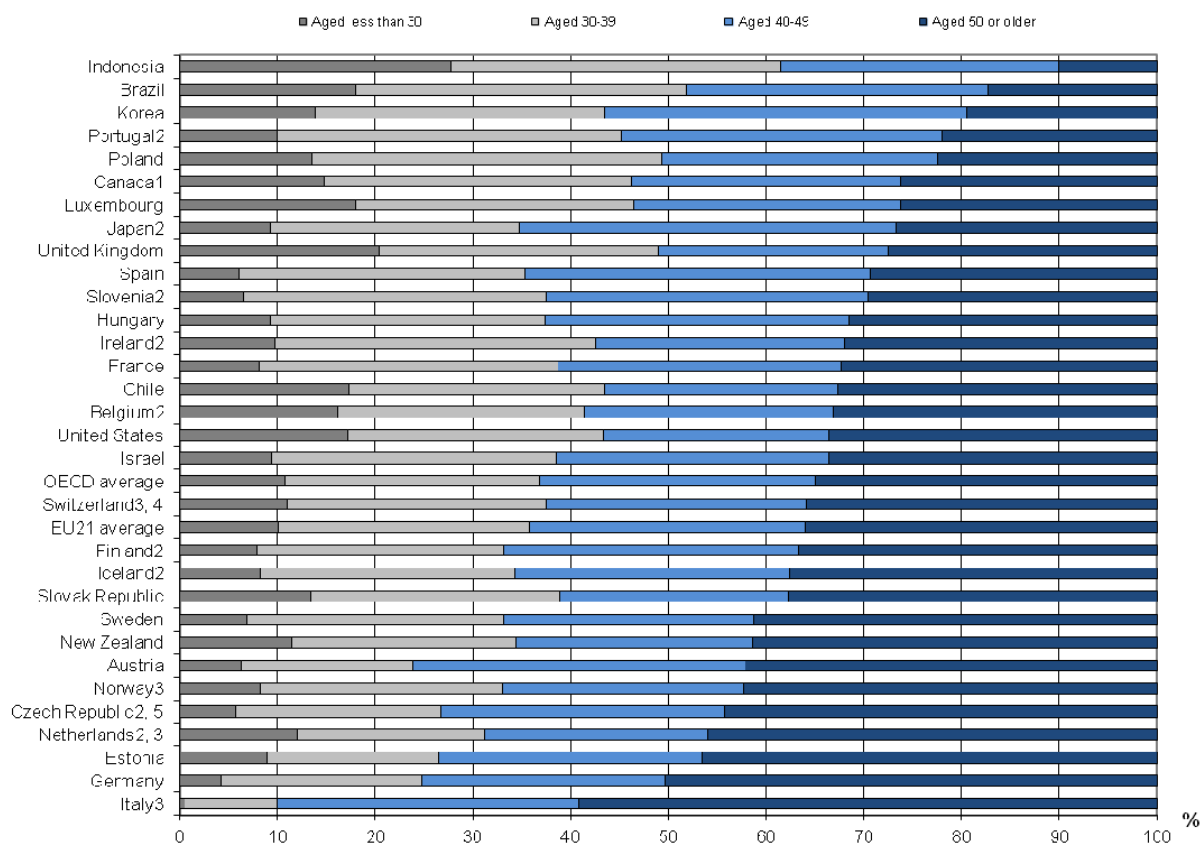
4. Year of reference 2009.

Source: OECD, Argentina, China, Indonesia: UNESCO Institute for Statistics (World Education Indicators programme). Saudi Arabia: Observatory on Higher Education. See Annex 3 for notes (www.oecd.org/edu/eag2012).

Please refer to the Reader's Guide for information concerning the symbols replacing missing data.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888932667102>

2. pielikums. Vidējā izglītībā nodarbināto pasniedzēju sadalījums pēc vecuma (2010. gadā)

1. Year of reference 2009.

2. Secondary education includes post-secondary non-tertiary education.

3. Public institutions only.

4. Upper secondary education includes general programmes only.

5. Upper secondary education includes tertiary-type B education.

Countries are ranked in ascending order of the percentage of teachers aged 50 or older at the secondary level.

Kontaktpersonas:

[Dennis Abbott](#) (+32 2 295 92 58); Twitter: [@DennisAbbott](#)

[Dina Avraam](#) (+32 2 295 96 67)

ESAO Izglītības direktorāts: *Andreas Schleicher*: (+ 33 1 45 24 93 66)